

Opinia Komitetu Regionów w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (2007-2013)

(2006/C 115/04)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając wniosek dotyczący decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej *program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (2007-2013)*, COM(2005) 121 końcowy — 2005/0050 (COD),

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 6 kwietnia 2005 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie zgodnie z art. 265 i art. 156 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję Przewodniczącego Komitetu z dnia 19 maja 2005 r. o powierzeniu Komisji ds. Polityki Gospodarczej i Społecznej prac nad przygotowaniem opinii na ten temat,

uwzględniając swój projekt opinii (CdR 150/2005 rev.2) przyjęty dnia 23 września 2005 r. przez Komisję ds. Polityki Gospodarczej i Społecznej (Sprawozdawcą był **Harry Dijkma**, członek Zarządu Prowincji Flevoland (NL/ALDE)),

uwzględniając fakt, że Komitet wydał w niedawnej przeszłości opinie na temat większości programów szczegółowych składających się na proponowany we wniosku Komisji program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji, a także na wiele innych powiązanych z nim tematów, oraz że nie byłoby racjonalne powtarzanie wszystkich opublikowanych już i wciąż aktualnych uwag,

na 62. sesji plenarnej w dniach 16-17 listopada (posiedzenie z dnia 16 listopada 2005 r.) przyjął następującą opinię:

Wstęp do programu CIP

1. Komitet Regionów stwierdza z zadowoleniem, że poprzez wydanie wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (2007-2013) (dalej zwany programem CIP) Komisja Europejska spełniła jego oczekiwania poprawy koordynacji pomiędzy różnymi rodzajami polityki sektorowej UE, poświęcenie większej uwagi sektorowi MŚP i podkreślenie znaczenia wzmocnienia konkurencyjności.

Program CIP: zarządzanie na różnych szczeblach

2. Komisja jest zdania, że jej wniosek w pełni poszanowuje zasady pomocniczości i proporcjonalności. Komitet zgadza się z większością argumentów Komisji z punktu widzenia obecnej praktyki; uważa jednak, że — zwłaszcza jeśli chodzi o wdrażanie tej polityki — władze samorządowe nie otrzymały tu roli, która jest im należna choćby ze względu na ich współodpowiedzialność za dobre sprawowanie rządów w Europie.

3. Komitet uznaje program CIP sam w sobie za ulepszenie w porównaniu do obecnej sytuacji. Jest on jednak nadal przykładem podejścia odgórnego, które niekoniecznie prowadzi do najlepszych rezultatów.

4. Za pomocą programów ramowych UE powinna pobudzać organy władzy i przedsiębiorstwa do odnajdowania własnych możliwości w zmieniającej się sytuacji międzynarodowej i działać przy tym przede wszystkim jako czynnik napędzający i tworzący odpowiednie warunki, uzupełniając podejście odgórne podejściem oddolnym, zamiast tworzenia

odgórnych programów, które są tak szczegółowe, że ograniczają funkcję władz niższego szczebla do wypełniania podanych zadań.

5. Proces umiędzynarodawiania się gospodarki przyspiesza w ogromnym tempie. Dlatego też zdaniem Komitetu europejski program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji wyposażony w solidny budżet pozostaje koniecznością, także w wypadku innego podziału ról i zadań między UE, Państwa Członkowskie i władze samorządowe.

6. Po części dzięki efektowi dźwigni, wkład finansowy UE tworzy znaczną europejską wartość dodaną. Komitet uważa, że polityka konkurencyjności i innowacji musi być wyposażona w dostateczny budżet, na potrzeby całej Europy. Aby zrealizować cele strategii lizbońskiej niezbędne jest zaangażowanie polityczne i finansowe władz wszystkich szczebli w UE.

7. W związku z tym Komitet zastanawia się, czy strategia lizbońska nie jest wciąż jeszcze zbyt oparta na myśleniu linearnym i czy myślenie polegające na przełamywaniu tendencji nie byłoby bardziej odpowiednie, biorąc pod uwagę szczególnie potencjał Europy.

8. Potencjałem Europy jest różnorodność, a nie ujednolicenie. Dostosowanie polityki do potrzeb jest też konieczne, jeśli jej celem ma być wzmocnienie konkurencyjności przez innowację. Biorąc pod uwagę praktykę administracyjną władz samorządowych, mają one najlepszą pozycję do tego, by wspierać konkurencyjność przez innowację na swoim terenie. Na najniższym, bliskim przedsiębiorstwom poziomie najlepiej jest realizować podejście zintegrowane, najszybciej można też tam osiągnąć współdziałanie i nawiązać więzy współpracy.

9. Dlatego też władze samorządowe muszą grać pierwszoplanową rolę, jako pełnowartościowi partnerzy, we wdrażaniu tej polityki w całej Unii Europejskiej.

10. Komitet wzywa w związku z powyższym władze wszystkich szczebli w UE do dalszego rozwijania innowacyjności w swojej organizacji, a w szczególności do poszukiwania sposobów zachęcania stron trzecich do działań innowacyjnych. Wiarygodność, a dzięki niej też skuteczność polityki innowacji, zwiększa się bez wątpienia znacznie, kiedy władze same dają dobry przykład w tej dziedzinie.

Uproszczenie i spójność programu CIP

11. Program CIP stanowi uproszczenie obecnej sytuacji. Z punktu widzenia spójności i skuteczności polityki lepiej byłoby jednak, gdyby działał jeden tylko komitet zarządzający i obowiązywał jeden program działań, zamiast trzech. Warto podkreślić skądinąd, że z faktu istnienia różnych programów działań o tym samym celu wynika konieczność dobrej koordynacji między nimi, aby móc osiągnąć jak największe korzyści.

12. Komisja przedstawia w swoim wniosku wzajemne powiązania merytoryczne między częściami składowymi programu CIP oraz powiązania między programem CIP a odnośnymi programami europejskimi; wynika z tego spójny obraz. Byłoby pożądanym, aby roczne programy działań jasno wskazywały, jak można wykorzystać w praktyce spójność między programem CIP a innymi programami europejskimi — przede wszystkim siódmym programem ramowym na rzecz badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (FP7-RTD) — aby osiągnąć zintegrowane programy działań na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, które będą w stanie umożliwić jak najlepsze współdziałanie.

13. Program CIP stanowi ogólny program ramowy o wielu możliwościach działania. Roczne programy działań powinny przede wszystkim jasno określać, kiedy i dla kogo dostępne są jakie działania, a także jakie są stosowane przez Komisję kryteria, czyli jakie będą faktyczne możliwości w praktyce. Komitet życzy sobie, aby informowano go w podobny sposób jak Parlament Europejski o postępach w ustanawianiu programów działań, tak aby w razie potrzeby mógł na czas wyrazić swoje uwagi. Rządy regionalne także powinny mieć dostęp do projektów programów, aby mogły wyrazić swoje opinie i sugestie, budując w ten sposób swoją rolę prekursorów konkurencyjności.

14. Programy europejskie są często uważane za skomplikowane, a nawet trudno dostępne. Komitet wzywa zatem Komisję do czuwania nad tym, aby stworzone procedury były krótkie i proste oraz miały jasne kryteria i minimalne wymogi administracyjne od momentu wnioskowania aż po audyt, oraz wzywa do zapewnienia — co powinno być oczywiste — optymalnego wykorzystania technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ICT).

15. W związku z powyższym, Komitet usilnie wzywa Komisję do przekazania przynajmniej zadań administracyjnych na poziomie wykonawczym władzom samorządowym, które mają możliwości i wolę podjęcia się ich.

Przedsiębiorczość i innowacja

16. Komitet stwierdza z zadowoleniem, że Komisja wzięła pod uwagę całą gamę przedsiębiorstw, które należą do sektora MŚP, włącznie z przedsiębiorstwami bardzo małymi, bardziej tradycyjnymi i rodzinnymi. To samo dotyczy roli funduszy i pośredników finansowych działających lokalnie i regionalnie. Jednak polityka odpowiednich instytucji europejskich lub organów zarządzających i sprawujących nadzór utrudnia często udzielanie kapitału ryzyka dla bardziej odważnych inicjatyw. Dlatego także w tym zakresie potrzebna jest zmiana polityki i jej uregulowań.

17. W programie CIP położono nacisk na współpracę, także transnarodową, przy czym ustanowiono wymóg, że partnerzy muszą pochodzić z przynajmniej trzech krajów. Komitet zaleca, aby umożliwić także współpracę bliźniaczą, ze względu na dużą skuteczność intensywnej współpracy między dwoma partnerami.

18. Aby pomóc małym i średnim przedsiębiorstwom przekroczyć próg utrudniający im współpracę, warto pobudzać współpracę między przedsiębiorstwami na małą skalę, na płaszczyźnie lokalnej i regionalnej, jako potencjalny zaczątek dalej sięgającej współpracy.

19. Komitet wyraża zadowolenie, że w podprogramie na rzecz przedsiębiorczości wyraźnie wymieniono młodzież jako grupę docelową jego działań. Ze społecznego punktu widzenia należałoby jednak równie mocno podkreślić znaczenie wspierania przedsiębiorczości osób starszych lub pochodzących z mniejszości.

Polityka w zakresie ICT

20. Komitet zaleca, aby w programie w zakresie ICT (technologii informacyjnych i komunikacyjnych) dawać rynkowi odpowiednie zachęty, poprzez — podobnie jak w przypadku technologii ekologicznych — podejście „łańcuchowe”, aby osiągnąć szybszą realizację koniecznych aplikacji informatyczno-szerokopasmowych, infrastruktury szerokopasmowej itp. technologii.

21. Organy władzy, podobnie jak cały sektor usług, korzystają z technologii ICT w mniejszym stopniu niż jest to pożądanym. Komitet jest zdania, że także władze samorządowe muszą poczynić wysiłki, aby stać się wzorem w tej dziedzinie. Jeśli ich możliwości i środki finansowe są niewystarczające, powinny otrzymać wsparcie od organów władzy szczebla krajowego i europejskiego w poszukiwaniu kreatywnych rozwiązań, nie zapominając jednak o maksymalnym wykorzystaniu swoich możliwości na własną odpowiedzialność.

Inteligentna Energia dla Europy

22. We wstępnym rozdziale Uzasadnienia swojego wniosku Komisja wspomina program LIFE jako jeden z istniejących obecnie instrumentów, które zostają włączone w ramy programu CIP. W dalszej treści wniosku nie ma już mowy o programie LIFE, przynajmniej nie w wyraźny sposób. Dlatego też należy wyjaśnić rolę programu CIP wobec programu LIFE.

23. Chociaż nie ma o tym mowy w programie CIP, Komitet wychodzi z założenia, że ostatnio rozpoczęta Europejska kampania na rzecz energii odnawialnej, trwająca do 2008 r., oraz podprogram *Inteligentna Energia dla Europy* są ze sobą skoordynowane.

Pomoc publiczna

24. Komitet z zadowoleniem odnosi się do faktu, że 21 września 2005 r. Komisja Europejska rozpoczęła konsultacje publiczne w sprawie zasad regulujących pomoc publiczną na rzecz innowacji (COM (2005) 436), niemniej ubolewa z powodu ustalenia bardzo krótkiego terminu na przesyłanie uwag.

W tej kwestii Komitet pragnie sformułować poniższe uwagi:

- Komitet popiera, zgodnie z celem upraszczania, włączenie innowacji w zakres dotychczasowych przepisów zamiast tworzenia nowych regulacji;
- Popiera cel ukierunkowania pomocy publicznej związanej z innowacją na małe i średnie przedsiębiorstwa;
- Wnioskuje o zachowanie dotychczasowej dozwolonej kumulacji środków na innowacje i pomoc regionalną;
- Komitet zastanawia się, w odniesieniu do nowych przedsiębiorstw o innowacyjnym charakterze, dlaczego przewiduje

się jedynie „obniżenie [o 50 %] składek na zabezpieczenia społeczne i innych lokalnych bądź regionalnych świadczeń społecznych (niezależnych od zysku)”;

- Z zadowoleniem odnosi się do stwierdzenia, że „pomoc publiczna dla MŚP lub dla działań niezaangażowanych bezpośrednio w rynek może wymagać mniej rygorystycznych reguł proceduralnych i może być zwolniona z obowiązku zgłaszania” (punkt 24 uzasadnienia).

Komitet odnosi się jednak z rezerwą do faktu zwrócenia przez Komisję szczególnej uwagi na „niepowodzenia rynkowe”. Komisja w istocie stwierdza, że działalność związana z innowacją jest specyficzna ze względu na to, że jest nierzadko oddalona od rynku: „Doświadczenie uczy, że bardzo trudno jest przewidzieć, które z nowatorskich produktów i usług mogą odnieść sukces na rynku.” (punkt 18 uzasadnienia).

Uwaga końcowa

25. Komitet zamierza przyczynić się tą opinią do zwiększenia skuteczności polityki na rzecz wzmocnienia konkurencyjności przez innowację oraz posunięcia naprzód debaty na temat perspektyw finansowych; uważa przy tym, że przyjęcie programu CIP w proponowanej postaci przyczyni się do bardziej zrównoważonego podziału zadań i odpowiedzialności w europejskiej strukturze rządów.

Bruksela, dnia 16 listopada 2005 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Peter STRAUB